

Depressie: antipsychotica

548

Bron	Bewijs	Effect
Int Clin Psychopharmacol 2001;16:153-62.	studie n=202	Patiënten met schizofrenie of psychosen werden ondervraagd over hun ziekte en het gebruik van antipsychotica. 173 patiënten gebruikten antipsychotica, 23% atypische (69% olanzapine, 46% risperidon, 8% clozapine, 3% sertindol, 3% quetiapine), 65% klassieke, en 9% een combinatie. Depressie is één van de meest gemelde bijwerkingen. 34% van alle patiënten gebruikten antidepressiva (10% atypische, 62% klassieke, 3% combinatie, 25% gebruikten geen medicatie).
Eur Neuropsychopharmacol 1998;8:239-40.	casus n=2	- Een patiënte (36 jaar, schizofreen) werd op clozapine (350 mg) gezet. Na 1 maand trad een ernstige depressie op. Deze was goed te behandelen met paroxetine (20 mg). Na 1 maand werd paroxetine gestaakt, maar trad opnieuw een depressieve episode op. Deze werd 3 maanden met clomipramine (75 mg) behandeld en vervolgens gestaakt. Depressie trad niet meer op. - Patient 2 (53 jaar, schizofreen) kreeg 3 maanden na start clozapine (300 mg) last van een depressie die goed behandelbaar was met paroxetine (20 mg). Na 2 maanden kon paroxetine worden gestaakt. - Depressie als bijwerking in de beginperiode van clozapinetherapie komt zelden voor.
Int Pharmacopsychiatry 1975;10:230-9.	studie n=284	26 (16%) fluspirileengebruikers (5,5 mg/week, n=161) en 31 (25%) penfluridolgebruikers (32,4 mg/week, n=123) kregen depressie. Bij 19 patiënten trad de depressie na 4-19 weken op (12 fluspirileen, 7 penfluridol) en bij 38 na 20-52 weken (14 fluspirileen, 24 penfluridol).
Int Clin Psychopharmacol 1992;7:67-72.	studie n=47	Met behulp van de Montgomery-Asberg Depression Rating Scale (MADRS) werd het optreden van depressieve klachten getoetst bij het 4-wekelijks gebruik van broomperidol (i.m. 242 mg, n=23) en flufenazine (i.m. 103 mg, n=24, comedatie antidepressiva: n=2). Bij 15 broomperidol- en 9 flufenazinegebruikers trad depressie op. 39 patiënten voltooiden de studie (17 broomperidol, 22 flufenazine).
IB-tekst, Impromen (broomperidol) (16-04-98), Haldol (haloperidol) (16-06-04).		<u>CI</u> : depressie. <u>Waarschuwing</u> : depressie in engere zin kan door antipsychotica waarneembaar worden. Door gebruik van antipsychotica kan een stemming ontstaan die moeilijk van een depressieve symptomen te onderscheiden is.
IB-tekst, Moditen (flufenazine) (11-06-92).		<u>Bw</u> : verergering van depressie
IB-tekst, Semap (penfluridol) (27-11-98).		<u>CI</u> : depressie.

Opmerkingen

- Depressie hangt vaak samen met psychosen. Er is geen onderbouwing voor een directe relatie tussen antipsychotica en depressie.
- In de IB-tekst van broomperidol en penfluridol wordt depressie als CI vermeld. De fabrikant kan niet achterhalen waarom dit is opgenomen en hebben als enige referentie het artikel uit: Int Pharmacopsychiatry 1975;10:230-9 van Floru et al.
- Overige IB-teksten (o.a. aripiprazol, olanzapine, clozapine) geven geen informatie.

Risicofactoren	-
Incidentie	-

	Contra-indicatie	Actie	Datum
Beslissing deskundigen	Nee	Nee	07-10-2005
Raadpleeg	Besluit van de projectgroep Contra-indicaties op 07-10-2005: dit is GEEN contra-indicatie. Ondanks dat in de registratiedossiers van antipsychotica depressie als contra-indicatie wordt genoemd, kan een directe relatie tussen depressie en antipsychoticagebruik niet worden onderbouwd met de beschikbare literatuur.		

Literatuur:

- Fakhoury WKH et al. Prevalence and extent of distress of adverse effects of antipsychotics among callers to a United Kingdom National Mental Health Helpline. Int Clin Psychopharmacol 2001;16:153-62.
- Altamura AC et al. Depressive symptomatology during clozapine treatment: two case reports. Eur Neuropsychopharmacol 1998;8:239-40.
- Floru L et al. The Problem of Post-Psychotic Schizophrenic Depressions and their Pharmacological Induction. Int Pharmacopsychiatry 1975;10:230-9.
- McLaren S et al. Positive and negative symptoms, depression and social disability in chronic schizophrenia: a comparative trial of bromperidol and fluphenazine decanoates. Int Clin Psychopharmacol 1992;7:67-72.
- IB-tekst Impromen, Haldol, Moditen, Semap.